

Література:

1. Енциклопедія історії України. Глобалізація. URL: <http://surl.li/mjvcdr> (дата звернення: 20.09.2024).
2. Ластовецька Л. Вплив глобалізаційних процесів на формування творчої індивідуальності диригента. *Молодь і ринок*. 2011. Вип. 10. С. 114–116.
3. Classical Music Daily. Dudamel's PATH in Classical Music! 2023. URL: <http://surl.li/dlajiu> (last accessed: 21.09.2024).
4. Ginell R. S. Tribute to Oliver Knussen: Susanna Malkki, Los Angeles Philharmonic. *American Record Guide*. 2020. Vol. 83 (2). P. 30–31.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-488-7-15>

GLOBALIZATION PROCESSES AND CHOREOGRAPHIC ART: THE IMPORTANCE OF NATIONAL TRADITIONS AND THE PRESERVATION OF CULTURAL IDENTITY

ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА ХОРЕОГРАФІЧНЕ МИСТЕЦТВО: ЗНАЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ТРАДИЦІЙ І ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

Kachurynets S. Ye.

*Honoured Artist of Ukraine,
Associate Professor at the Department
of Choreography
Khmelnyskyi Humanitarian-
Pedagogical Academy
Khmelnyskyi, Ukraine*

Качуринець С. Є.

*заслужений артист України,
доцент кафедри хореографії
Хмельницька гуманітарно-педагогічна
академія
м. Хмельницький, Україна*

У сучасному соціумі, де глобалізація швидко трансформує культурні процеси, дослідження взаємодії між світовими тенденціями та хореографічним мистецтвом набуває дедалі більшої актуальності. Хореографія як одна з найдавніших форм людського самовираження традиційно тісно пов'язана з культурною ідентичністю та національними традиціями. Вона є не лише мистецтвом руху, але й засобом збереження історичної пам'яті та відображення культурного досвіду нації. Проте в умовах сучасної глобалізації, яка робить культурні кордони все більш прозорими, зростає ризик уніфікації, що може призвести до втрати унікальних національних рис у хореографічному мистецтві.

Глобалізація як один із найпотужніших процесів сучасного світу торкається всіх аспектів людського життя – від економіки до культури [2]. Хореографія не є винятком у цьому процесі, адже це «форма семантичної комунікації мовою рухів, жестів, візуальних та аудіальних мистецьких засобів, що покликана репрезентувати моделі сучасного життя невербальними текстами через виконавську інтерпретацію» [1, с. 80]. Еволюція традиційних хореографічних стилів та поява нових танцювальних напрямків – це результат постійного культурного обміну, який відбувається через глобальні комунікації, міграції та взаємодії між культурами [3].

Глобалізація відкрила доступ до різноманіття культур, що дозволило традиційним хореографічним стилям виходити за межі локальної аудиторії та ставати частиною світової сцени. Сьогодні такі традиційні танці, як фламенко, індійський катхак або український гопак, популярні на міжнародних фестивалях, де глядачі з різних континентів можуть ознайомитися з культурною спадщиною інших народів. Водночас завдяки інтернету та соціальним мережам такі стилі отримують поширення навіть серед тих, хто не є їхніми безпосередніми носіями.

Інтеграція традиційних танців у глобальний контекст часто призводить до трансформації їхніх початкових форм. З одного боку, це може бути позитивним явищем, оскільки дає можливість танцювальним стилям розвиватися, адаптуватися до нових аудиторій та зберігати актуальність. Наприклад, українські народні танці, інтегровані в сучасні хореографічні постановки, набувають нових форм, збагачуються новими рухами та елементами сучасного танцю, що дозволяє їм бути привабливими для молоді.

З іншого боку, така адаптація іноді загрожує втраті автентичності. Коли традиційні стилі танцю включаються в комерційні шоу або сучасні попконтексти, їх спрощують, щоб задовольнити масові потреби глядачів. У такій ситуації відбувається стирання унікальних етнічних рис, а танець втрачає первісне символічне значення. Тому важливо зберігати баланс між інноваціями та повагою до традицій.

Звернемо увагу на те, що культурна взаємодія між різними народами спричиняє змішування стилів та формування нових танцювальних ідентичностей. Яскравим прикладом є сучасний хіп-хоп, що виник як танець вулиць американських міст, але під впливом глобалізації отримав багатий культурний обмін і тепер містить елементи з різних країн – від японської техніки танцю до африканських ритмів.

Цей процес породжує такі нові напрямки, як ф'южн (поєднання різних стилів танцю), де хореографи експериментують із рухами та ритмами, створюючи унікальні форми танцювального мистецтва. Така взаємодія між культурами збагачує світову хореографію, але також

піднімає питання про культурну апропріацію та етику використання елементів чужих культур.

Таким чином, глобалізація впливає на хореографічне мистецтво у двох аспектах. По-перше, вона сприяє популяризації традиційних стилів, надаючи їм нові можливості для розвитку та інтеграції у світовий контекст. По-друге, глобалізація стимулює появу нових танцювальних напрямків, що є результатом культурного обміну. У цьому процесі важливо знайти рівновагу між інноваціями та повагою до автентичності, щоб зберегти багатство та різноманіття хореографічних традицій у сучасному світі.

Постає питання про збереження національної самобутності, зокрема у сфері танцювальних традицій, які є не лише мистецьким, а й культурним вираженням духу нації. Національний танець як частина культурного спадку відображає унікальні риси історії, менталітету та світобачення певного народу. Тому збереження цих традицій у сучасному глобалізованому світі є викликом, але водночас і можливістю для їхнього відродження та популяризації.

Одним із найбільших викликів є масова популяризація спрощених або «уніфікованих» форм танцювальних стилів, які поступово витісняють автентичні народні танці. Поява таких загальносвітових танцювальних трендів, як хіп-хоп, сучасний джаз чи к-поп, стає загрозою для менш відомих, але не менш цінних національних традицій. Молодь, яка все частіше надає перевагу сучасним течіям, може втратити зв'язок із культурним корінням, втрачаючи цікавість до народного танцю як до застарілої або архаїчної форми мистецтва. Крім того, існує ризик комерціалізації народного танцю, коли елементи національної хореографії адаптуються під запити масової культури, втрачаючи автентичність. З одного боку, така адаптація дозволяє зберегти інтерес до національного танцю, проте, з іншого, – загрожує його перетворенням у лише декоративний складник шоу-бізнесу, де глибокий сенс та історична спадщина стають другорядними.

Попри всі виклики, сучасні умови надають унікальні можливості для збереження та розвитку національних танцювальних традицій. По-перше, розвиток цифрових технологій дозволяє записувати, архівувати та популяризувати автентичні танцювальні стилі на глобальному рівні. Соціальні мережі, відеоплатформи та цифрові архіви можуть стати ефективними інструментами для передачі знань новим поколінням, зберігаючи техніку, стилістику та естетику народних танців.

Також вагомою можливістю є синтез народної традиції із сучасними стилями танцю. Такий кроскультурний підхід дозволяє зберегти національну ідентичність танцю, водночас роблячи його актуальним

для сучасного глядача. Наприклад, упровадження елементів народного танцю в сучасну хореографію може створювати нові унікальні форми мистецтва, що допомагають зберегти та розвивати національні традиції в контексті сучасної культури.

Крім того, важливу роль у збереженні танцювальних традицій відіграє освіта. Упровадження народних танців у шкільну та університетську навчальну програми, організація майстер-класів та культурних фестивалів сприяють підвищенню інтересу до національної хореографії серед молоді. Важливо, щоб народний танець був не лише об'єктом вивчення, а й живою частиною культурного життя сучасного суспільства.

Для збереження національних традицій і культурної ідентичності в умовах глобальних змін хореографи змушені тримати складний баланс між збереженням культурної ідентичності та впливом глобальних танцювальних тенденцій, застосовуючи різні підходи. Модернізація танцювальних практик через технології та новітні медіа стає важливим аспектом цього процесу. Глобальні тренди часто пов'язані із використанням цифрових медіа, відеоінсталяцій, цифрових ефектів або інтерактивних платформ, які сприяють популяризації традиційних танцювальних форм серед міжнародної аудиторії, зберігаючи при цьому їхню культурну основу.

Участь хореографів у міжнародних фестивалях, воркшопах та проєктах надає можливість інтегрувати глобальні практики, зберігаючи при цьому власну ідентичність. Ці платформи створюють простір для обміну: хореографи навчають світ своїм традиціям, водночас переймаючи нові підходи, які можна гармонійно інтегрувати у власний художній стиль.

Отже, в умовах глобалізації національні традиції хореографічного мистецтва є важливим чинником збереження та трансляції культурної ідентичності. Вони слугують основою для розвитку нових танцювальних форм, що інтегрують автентичні елементи рухів, музики та костюмів, забезпечуючи спадковість між поколіннями. Використання глобальних трендів хореографами сприяє адаптації сучасних напрямів з метою вдосконалення національних традицій, що дозволяє зберігати культурну унікальність та водночас робити ці форми зрозумілими на міжнародному рівні. Таким чином, національні традиції залишаються невід'ємною частиною хореографічного мистецтва, забезпечуючи стійкість культурної ідентичності та відкриваючи простір для інновацій в умовах глобалізації.

Література:

1. Кундис Р. Ю. Хореографічне мистецтво в умовах глобалізації культури. *Publishing House «Baltija Publishing»* : International scientific and practical conference. 2020. Вип. 27–28. С. 79–81.
2. Лильо Т. Я. Глобалізація комунікаційного простору і процеси національної ідентифікації у посткомуністичному світі : автор. дисер. ... канд. філол. наук : 10.01.08. Київ, 2001. 19 с.
3. Олійник О. М. Культурний простір, комунікація, місто: співвідношення понять. *Культура і мистецтво у сучасному світі*. 2019. Вип. 20. С. 169–177.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-488-7-16>

PROTEST ART IN TIMES OF WAR: A CULTURAL PERSPECTIVE

ПРОТЕСТНЕ МИСТЕЦТВО В УМОВАХ ВІЙНИ: КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ВИМІР

Prykhodko N. K.

PhD Student

National Academy of Culture and Arts

Management

Kyiv, Ukraine

Приходько Н. К.

аспірант

Національна академія керівних кадрів

культури і мистецтв

м. Київ, Україна

Протестне мистецтво завжди відігравало ключову роль у вираженні суспільного незадоволення та опору в часи політичних і соціальних криз. В умовах війни в Україні цей вид мистецтва набуває особливого значення, стаючи не лише формою естетичного самовираження, але й потужним інструментом комунікації та спротиву. Українські митці, через різні види творчості – від живопису і фотографії до музики та кінематографу – фіксують реалії сучасних подій, трансформуючи їх у культурний спадок, який говорить від імені нації. Протестне мистецтво під час війни стає способом зберегти ідентичність, підтримати дух народу та донести правду світу.

«Мистецтво, народжене під час війни, стане нашим голосом для наступних поколінь», – 26 липня Міністр культури Олександр Ткаченко у Facebook оголосив про запуск медіатеки воєнного мистецтва, що фіксуватиме творчість, створену після 24 лютого 2022 року. Таким чином, мистецтво війни офіційно визнане [1].